

Årsrapport 2022

Särskilda åklagarkammaren

ÅM2023-230
Februari 2023

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Sammanfattning	4
3	Särskilda åklagarkammaren.....	6
4	Resultatredovisning	8
4.1	Ärendeflöde	8
4.2	Beslutsfördelning avseende brott och brottsmisstankar	9
4.3	Genomströmningstider.....	10
4.4	Tvångsmedel	10
4.5	Inledda förundersökningar.....	10
4.6	Lagföring.....	11
4.7	Domar och strafförelägganden.....	13
4.8	Överprövningar	14
4.9	Kostnader, personal och arbetsmiljö.....	14
5	Representativa och uppmärksammade ärenden	16
6	Åtgärder som vidtagits eller bör vidtas för att utveckla verksamheten	34
7	Riskanalys.....	40

1 Inledning

Särskilda åklagarkammarens verksamhet ska redovisas i en årsrapport som senast den 1 mars varje år ska överlämnas till riksåklagaren vilket framgår av Åklagarmyndighetens riktlinjer ”Verksamhetsredovisning av Särskilda åklagarkammaren (ÅMR 2014:1)”.

Särskilda åklagarkammarens årsrapport för 2022 är utformad i enlighet med vad riktlinjerna föreskriver och den överlämnas härmed till riksåklagaren.

Malmö den 27 februari 2023

Anders Jakobsson

2 Sammanfattning

Särskilda åklagarkammaren har hand om ärenden som rör olika personkategorier till skillnad mot en allmän åklagarkammare som hanterar brott inom ett visst geografiskt ansvarsområde. Vid Särskilda åklagarkammaren handläggs bl.a. ärenden som avser poliser, åklagare, domare, riksdagsmän och andra särskilda befattningshavare. Vidare biträder kammarens åklagare riksåklagaren, justitiekanslern och riksdagens ombudsmän vid handläggningen av deras förundersökningar. Riksåklagaren kan även bestämma att ett visst ärende ska handläggas vid Särskilda åklagarkammaren. Under verksamhetsåret 2022 har åklagarna vid kammaren biträtt justitiekanslern och riksdagens ombudsmän i ärenden som bl.a. rört andra personkategorier än de som vanligen handläggs vid kammaren.

Särskilda åklagarkammaren är den enda åklagarkammare som har särskilda personkategorier som målområde och är den enda kammare som är direkt underställd riksåklagaren. Det ställer särskilda krav på verksamheten och på de åklagare som arbetar på kammaren. Det fordrar hög åklagarkompetens, erfarenhet och självständighet i ämbetet. Åklagarnas uppgift är att utreda och lagföra brott. Någon tillsyn utövas således inte över polisens verksamhet. Särskilda åklagarkammaren presenteras kort i nästa avsnitt.

Under verksamhetsåret 2022 har inflödet av ärenden till kammaren minskat något i förhållande till verksamhetsåret 2021. Ärenden med fängelse i straffskalan minskade med 547 ärenden och bötesärendena minskade med 281 ärenden. Antalet inledda förundersökningar har i förhållande till verksamhetsåret 2021 ökat med 521. Även lagföringsandelen av ärenden med fängelse i straffskalan har ökat när det gäller polisanställda i förhållande till föregående verksamhetsår. Kammarens balanser är i stort sett oförändrade. Genomströmningstiderna är alltså mycket korta. Kammaren har vid verksamhetsårets slut visat ett litet ekonomiskt underskott.

Kammarens verksamhetsresultat beskrivs i avsnittet Resultatredovisning.

Under verksamhetsåret 2022 har det inletts fler förundersökningar och fler personer har också lagförts än föregående verksamhetsår. Ärenden har också blivit mer komplicerade att handlägga, vilket påverkar kammarens resurser.

Media har även detta verksamhetsår uppmärksammat många av de ärenden som handlagts av kammaren. Det är självfallet av vikt att kammarens handläggning av ärenden granskas. Åklagarna kan ibland uppleva medietrycket som påfrestande, särskilt som sekretessen i många av ärendena hindrar att åklagaren fritt kan berätta vad som förevarit i ärendet och vad som ligger till grund för åklagarens beslut. Det är viktigt att åklagaren får utföra sin uppgift på ett självständigt och rättssäkert sätt.

Exempel på representativa och uppmärksamade ärenden som handlagts av Särskilda åklagarkammaren under året återfinns i avsnittet Representativa och uppmärksammande ärenden.

Den som berörs av ett beslut som meddelats av åklagare vid Särskilda åklagarkammaren och är missnöjd med utfallet kan begära överprövning. I stort sett alla överprövningsbeslut har meddelats av överåklagare eller vice överåklagare vid Utvecklingscentrum. Det är endast få beslut som ändrats vilket innebär att handläggningen av ärendena vid Särskilda åklagarkammaren håller hög rättslig kvalitet.

I slutet av verksamhetsåret 2022 tjänstgjorde tretton åklagare och fyra handläggare vid Särskilda åklagarkammaren. Kammarens åklagarresurser har på grund av att flera förundersökningar inletts och flera åtal väckts varit ansträngd. Den framtida ärendetillströmningen och behovet av personal under de kommande åren är svår att förutse. Sannolikt kommer ärendetillströmningen att öka när Polismyndigheten genomfört sina rekryteringar av nya poliser. Om ärendeinflödet kommer att öka eller ytterligare personkategorier, som idag handläggs av allmän åklagare, kommer att överföras till Särskilda åklagarkammaren för handläggning måste kammarens bemanning förstärkas.

Arbetsuppgifterna för handläggarna vid Särskilda åklagarkammaren är i stort sett samma som för handläggare vid andra åklagarkammare. Det som i administrativt hänseende skiljer verksamheten vid Särskilda åklagarkammaren från andra åklagarkammare är framförallt antalet frihetsberövade och omfattningen av sessionsverksamheten. Vid en jämförelse med övriga åklagarkammare är antalet ärenden per handläggare vid Särskilda åklagarkammaren bland de högsta i landet.

Under verksamhetsåret 2022 har ett antal åtgärder genomförts för att utveckla verksamheten. Under avsnittet Åtgärder som vidtagits eller bör vidtas för att utveckla verksamheten lämnas en redogörelse för kammarens utvecklingsarbete.

I avsnittet Riskanalys anmärks bl.a. att det är viktigt att Särskilda åklagarkammaren även fortsättningsvis har tillräckligt med utredningsresurser för att kunna lösa sin uppgift. Vidare framhålls att tekniska avbrott riskerar att slå ut arbetet på kammaren, vilket har bekräftades när Åklagarmyndighetens it-system tidigare legat nere under några dagar.

En faktor som tar mycket energi från personalen är kontakterna med oresonliga personer som har en bestämd uppfattning om hur ett ärende bör eller borde ha handlagts av åklagaren.

När det gäller Särskilda åklagarkammarens verksamhet och verksamhetsresultat går det inte att jämföra resultaten med de allmänna åklagarkammarna, specialistkammarna eller de olika riksenheterna då uppdraget och förutsättningarna är helt olika.

Sammanfattningsvis är bedömningen att verksamheten vid Särskilda åklagarkammaren under verksamhetsåret 2022 uppfyllt de krav som ställs på kammaren.

3 Särskilda åklagarkammaren

Åklagarmyndigheten leds av riksåklagaren och består bl.a. av verksledningen, Utvecklingscentrum, fyra åklagarområden, en Nationell åklagaravdelning och stödavdelningar. De olika åklagarområdena inbegriper Åklagarmyndighetens allmänna åklagarkammare. Inom den Nationella åklagaravdelningen finns Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål, Riksenheten för säkerhetsmål, Riksenheten mot korruption samt Eurojust. Härutöver finns Särskilda åklagarkammaren.

Särskilda åklagarkammaren (tidigare Riksenheten för polismål) inrättades den 1 januari 2005. Det är den enda åklagarkammare som ly-

der organisatoriskt direkt under riksåklagaren. Särskilda åklagarkammaren skiljer sig från de allmänna åklagarkammarna på så sätt att kammaren är den enda som har särskilda personkategorier som målområde. Kammaren handlägger bl.a. brottsmisstankar mot poliser, åklagare, domare i allmän förvaltningsrätt och riksdagsledamöter. Kammaren utreder alla typer av brott oavsett om det rör sig om något som hänt under tjänstgöring eller på fritiden. Det är ett rättssäkerhetskrav att verksamheten vid Särskilda åklagarkammaren bedrivs enhetligt och avskilt från vanlig polis- och åklagarverksamhet.

Arbetet vid Särskilda åklagarkammaren ställer därför speciella krav på åklagarna och på verksamheten. Det förutsätter bl.a. hög åklagarkompetens, erfarenhet och självständighet i ämbetet.

Kammarens verksamhet är uppdelad på tre arbetsenheter som är placerade i Malmö, Göteborg och Stockholm. Särskilda åklagarkammarens chef är överåklagare och den ställföreträdande chefen är vice överåklagare. Övriga åklagare är chefsåklagare. Kammarens kansli ligger i Malmö. Vid kansliet arbetar fyra handläggare, varav en är chefsadministratör och den som leder kansliet.

Vid Särskilda åklagarkammaren har åklagarna till viss del ett geografiskt ansvarsområde som grundas på var de är stationerade. Ett stort antal av kammarens ärenden fördelas dock på åklagarna utan någon egentlig hänsyn till var de är stationerade. Skälet härtill är undvika eventuell jävsproblematik och att inom vissa områden använda respektive åklagares sakkunskap.

Vid handläggningen av ärendena biträds åklagarna av poliskommissarier och annan utredningspersonal vid Avdelningen för särskilda utredningar (i fortsättningen SU). SU har sin kansliort i Stockholm och lokala utredningsenheter i Malmö, Göteborg, Stockholm och en nyöppnad enhet i Uppsala. Åklagarna vid Särskilda åklagarkammaren är samlokaliserade med eller har sina arbetsplatser intill utredarna i Malmö, Göteborg och Stockholm. Närheten till varandra skapar goda förutsättningar för effektivitet och kvalitet i handläggningen och bidrar också till en god arbetsmiljö.

När det gäller kammarens enheter i Göteborg och Malmö har det tillsammans med SU påbörjats ett arbete med att söka efter nya lokaler då nuvarande lokaler inte längre är tillräckligt ändamålsenliga.

Vid Särskilda åklagarkammaren handläggs i huvudsak följande ärendetyper.

- Ärenden om brott av anställda inom polisen samt vissa andra befattningshavare som avses i förordningen (2014:1106) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen och vissa andra befattningshavare.
- Ärenden som anges i Åklagarmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (ÅFS 2014:16) om var ärenden om brott av vissa befattningshavare ska handläggas. Föreskriften avser åklagare, domare, riksdagsmän m.fl. samt ärenden om brott som har samband med brottsutredande verksamhet som bedrivs utanför polisen hos Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket.
- Ärenden som chefen för Särskilda åklagarkammaren och annan berörd chef kan komma överens om ska handläggas vid Särskilda åklagarkammaren med hänsyn till att åklagaruppgiften av särskilda skäl inte bör utföras vid en annan kammare. Detta följer av bilaga 2 i Åklagarmyndighetens arbetsordning.
- Ärenden om brott i tjänsten av åklagare eller domare där riksdagens ombudsmän, justitiekanslern eller riksåklagaren har beslutat att inleda förundersökning och annan handläggning inte särskilt bestäms. Säkerhets- och integritetskyddsnämnden kan även överlämna ärenden till Särskilda åklagarkammaren.

4 Resultatredovisning

Med ärenden avses ett upplägg i ärendehanteringssystemet som kan innefatta ett eller flera brott, brottsmisstankar och/eller personer. Med brott avses en registrerad händelse som kan vara brottslig. Med brottsmisstanke avses ett brott där en person knyts till brottet.

Med C-ärenden avses brott där fängelse ingår i straffskalan. E-ärenden avser brott för vilket inte är föreskrivet svårare straff än böter, främst trafikbrott.

4.1 Ärendeflöde

Antalet inkomna och avslutade ärenden.

Samtliga ärenden	2020	2021	2022
Inkomna	10 090	12 461	11 633
Avslutade	10 138	12 633	11 769

Samtliga ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden)	2020	2021	2022
Inkomna	5 970	6 646	6 099

Samtliga ärenden med enbart böter i straffskalan (E-ärenden)	2020	2021	2022
Inkomna	4 120	5 815	5 534

Nästan alla ärenden med enbart böter i straffskalan (E-ärenden) avser s.k. ATK-ärenden (hastighetsövervakning med automatisk trafiksäkerhetskontroll). I dessa ärenden inleds förundersökning automatiskt av polisen. Med något undantag läggs förundersökningarna ned i dessa ärenden då polisens fordon registreras av ATK-kameror vid s.k. brådskande tjänsteutövning som ger polisen rätt att överträda vissa trafikbestämmelser.

Inkomna ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) avseende vissa personkategorier

Uppdelningen i personkategorier baseras på att varje ärende kodas med en personkategori (RIP-kod). Vissa ärenden kan innehålla två eller undantagsvis flera personkategorier. Det innebär att nedan redovisade ärenden i vissa fall förekommer flera gånger.

Inkomna ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) avseende vissa personkategorier	2020	2021	2022
Polisanställda	8 123	8 920	8 392
Varav polisanställda - tjänst	7 141	7 992	7 427
Varav polisanställda tjänst -dödsfall i arrest	10	9	9
Varav polisanställda våld tjänst	888	892	758
Varav polisman våld tjänst/skjutning med dödsfall eller skada	20	27	19
Varav polisanställda - fritid	982	928	965
Varav polisanställd våld på fritid	74	92	86
Anställda inom åklagarväsendet	518	778	673
Varav anställda inom åklagarväsendet - tjänst	516	770	663
Varav anställda inom åklagarväsendet - fritid	2	8	10
Domare	400	573	630
Varav domare – tjänst	292	434	484
Varav domare - fritid	108	139	146
Riksdagsledamot i uppdraget som ledamot	42	24	47
Riksdagsledamot – fritid	9	20	8
Statsråd - tjänst	0	0	0
Statsråd – fritid	0	4	1
Arrestantvakt/Kriminalvårdsanställd – tjänst	36	55	54
Arrestantvakt/Kriminalvårdsanställd – fritid	0	3	0
Övriga – tjänst	58	135	77
Övriga – fritid	26	64	101
Annan i brottsutredande verksamhet	15	35	24
Samtliga brott och brottsmisstankar (C- och E-ärenden)	12 459	15 563	14 389

4.2 Beslutsfördelning avseende brott och brottsmisstankar

Huvudsaklig beslutsfördelning i alla C-mål av samtliga brott och brottsmisstankar.

Procent av samtliga brott och brottsmisstankar	2020 %	2021 %	2022 %
Brott/brottsmisstanken avslutas	5,1	8,1	9,4
Förundersökning inleds inte	66,9	67,2	59,1

Förundersökning läggs ned	20,6	19,1	23,2
Strafföreläggande	0,7	0,5	0,3
Åtal	6,4	4,5	7,8

4.3 Genomströmningstider

Genomströmningstiden mäts från det att brott registrerats till det att åklagaren meddelat beslut.

Antal dagar	2020	2021	2022
Ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden)	8	7	6
Ärenden med enbart böter i straffskalan (E-ärenden)	2	2	1
Totalt	5	4	4

4.4 Tvångsmedel

Tvångsmedel	2020	2021	2022
Antal anhållna	19	25	21
Antal häktningsframställningar	5	4	2

4.5 Inledda förundersökningar

I det följande redovisas antalet inledda förundersökningar i ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) uppdelat på personkategorier.

Inledda förundersökningar i ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden)	2020	2021	2022
<i>Totalt</i>	3 031	3 589	4 110

Uppdelningen på personkategorier baseras på att varje ärende kodas med en personkategori (s.k. RIP-kod). Vissa ärenden kan innehålla två eller undantagsvis flera personkategorier. Det innebär att nedan redovisade ärenden i vissa fall förekommer flera gånger.

Inledda förundersökningar i ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) uppdelat på personkategorier	2020	2021	2022
Polisanställda	2 580	2 724	3 162

Varav polisanställda - tjänst	1 836	2 071	2 442
Varav polisanställd i tjänst - dödsfall i arrest	10	7	8
Varav polisanställda - våld	301	297	327
Varav polisanställda våld tjänst/skjutning med dödsfall eller skada	19	23	19
Varav polisanställd - fritid	744	653	720
Varav polisman våld på fritid	55	66	75
Anställda inom åklagarväsendet	107	232	254
Varav anställda inom åkl.väsendet - tjänst	105	227	248
Varav anställda inom åkl.väsendet - fritid	2	5	6
Domare	253	406	494
Varav domare – tjänst	152	281	349
Varav domare - fritid	101	125	145
Riksdagsledamot i uppdraget som ledamot	15	8	24
Riksdagsledamot – fritid	7	10	4
Statsråd - tjänst	0	0	0
Statsråd – fritid	0	2	0
Arrestantvakt/Kriminalvårdsanställd – tjänst	15	25	20
Arrestantvakt/Kriminalvårdsanställd – fritid	0	2	0
Övriga – tjänst	22	114	54
Övriga – fritid	24	53	84
Annan i brottsutredande verksamhet	8	13	14
<i>Totalt</i>	3 031	3 589	4 110

4.6 Lagföring

Med lagföring avses brottsmisstankar med beslut om åtal, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse. Antalet beslut om åtalsunderlåtelse redovisas inte här då sådana beslut sällan meddelas av åklagare vid Särskilda åklagarkammaren. Flera brottsmisstankar kan också ingå i ett ärende.

Lagföring av brottsmisstankar uppdelat på personkategorier

Uppdelning på personkategorier baseras på att varje ärende kodas med en personkategori (RIP-kod). I följande tabell redovisas antalet lagförda brottsmisstankar uppdelade på personkategorier. Flera lagförda brottsmisstankar kan höra till samma ärende.

Lagföring av brottsmisstankar i ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) uppdelat på personkategorier	2020	2021	2022
Polisanställda	568	484	668
Varav polisanställda - tjänst	417	322	502
Varav polisman i tjänst- dödsfall i arrest	0	0	1
Varav polisanställda - våld	12	5	13
Varav polisman våld tjänst/skjutning med dödsfall eller skada	0	1	0
Varav polisanställd - fritid	151	162	166
Varav polisman våld på fritid	7	13	4
Anställda inom åklagarväsendet	1	0	2
Varav anställda inom åkl.väsendet – tjänst	1	0	2
Varav anställda inom åkl.väsendet - fritid	0	0	0
Domare	71	6	83
Varav domare – tjänst	0	3	0
Varav domare – fritid	71	3	83
Riksdagsledamot i uppdraget som ledamot	0	0	0
Riksdagsledamot – fritid	0	2	0
Statsråd - tjänst	0	0	0
Statsråd – fritid	0	0	0
Arrestantvakt/Kriminalvårdsanställd – tjänst	0	9	1
Arrestantvakt/Kriminalvårdsanställd – fritid	0	0	0
Övriga – tjänst	3	46	0
Övriga – fritid	5	4	16
Annan i brottsutredande verksamhet	0	0	0
<i>Totalt</i>	648	551	770

Procentuell andel lagföring av ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) av alla ärenden med fängelse i straffskalan.

Procent lagföring av samtliga ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden)	2020 %	2021 %	2022 %
<i>Totalt</i>	7,0	5,2	7,7

Procentuell andel lagföring av ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) av alla ärenden med fängelse i straffskalan inom respektive personkategori.

Procent lagföring av samtliga ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) inom resp. kategori	2020 %	2021 %	2022 %
Polisanställda	7,0	5,4	8,0
Anställda inom åklagarväsendet	0,2	0,0	0,3
Domare	17,8	1,0	13,2

Procentuell andel lagföring av ärenden med fängelse i straffskalan där förundersökning har inletts.

Andel lagföring av samtliga ärenden med fängelse i straffskalan (C-ärenden) där förundersökning inletts	2020 %	2021 %	2022 %
	21,4	15,4	18,7

Lagföring av brottsmisstankar.

Brottskod och brottstyp	Antal
9466 Dataintrång genom olovlig registerslagning	408
5061 Bidragsbrott av normalgraden mot Försäkringskassan	54
4073 Vapenbrott; innehav av pistol, revolver eller kulsprutepistol	50
5010 Narkotikastrafflagen, innehav	22
2002 Tjänstefel inkl. grovt	18
9468 Övriga dataintrång	14
0853 Stöld utan inbrott, från butik, varuhus, kommersiell utställningslokal	12
1506 Övriga brott mot 15 kap. BrB, dock inte i samband med bedrägeri	11
3005 Rattfylleri, inkl. grovt, under påverkan av enbart alkohol eller under påverkan av både alkohol och narkotika	9
2004 Brott mot tystnadsplikt	7
3101 Vårdslöshet i trafik	7
3111 Beteendebrott i trafiken	7
9319 Misshandel, ej grov, mot pojke 15–17 år, obekant med offret, utomhus	6
0880 Stöld, ringa stöld utan inbrott, annan stöld	5
1212 Annan skadegörelse (ej klotter)	5
0357 Misshandel, annan än grov, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret, utomhus	4
Totalt	639

4.7 Domar och strafförelägganden

Med brott i tjänsten avses brott som har samband med den enskildes tjänstgöring. Med fritidsbrott avses brott som saknar samband med tjänsten.

Antal domar	2020	2021	2022
Totalt	96	140	156
- varav bifall	79	114	118
Totalt i tjänsten	42	86	74
- varav bifall	32	67	55
Totalt i fritid	54	54	82

varav bifall	47	47	63
Strafförelägganden	2020	2021	2022
Totalt	30	32	45

Under år 2022 har sammanlagt 156 domar meddelats av tings- eller hovrätt där åklagare vid Särskilda åklagarkammaren varit part. De domar som redovisas som bifallna utgörs av både bifallna åtal och där endast en del av åtalet bifallits. Sammanlagt har åtalen bifallits i 118 domar (76 % bifall av samtliga domar som meddelats), varav 74 domar avsett påstådda brott i tjänsten och 82 domar avsett fritidsbrott.

Det har under året meddelats 133 domar avseende polisanställda. Av dessa domar avser 68 brott i tjänsten, varav 13 innefattar våld i tjänsten och 2 avser skjutning i tjänsten. 65 domar rör fritidsbrott.

Tingsrätten har meddelat 120 domar och bifallit åtalet i 85 domar (71 %) och således ogillat åtalet i 35 domar (29 %). Hovrätten har meddelat 36 domar och bifallit åtalet i 33 domar (92 %) och ogillat åtalet i 3 domar (8 %).

Det har under året utfärdats 45 strafförelägganden. Av dessa avser 26 brott i tjänsten och 19 brott på fritiden. Ett strafföreläggande motsvarar en dom och vinner laga kraft när den som strafförelagts godkänt föreläggandet.

4.8 Överprövningar

Den som inte är nöjd med en åklagares beslut kan begära överprövning. Överåklagare och vice överåklagare vid Utvecklingscentrum har meddelat överprövningsbeslut i alla överprövningsärenden där grundbeslutet meddelats av åklagare vid Särskilda åklagarkammaren. Antalet överprövningar och antalet ändrade beslut vid Utvecklingscentrum återges i nedan angivna tabell.

Överprövningar vid UC Malmö	Antal	Antal ändrade
2020	370	1
2021	358	4
2022	435	5

4.9 Kostnader, personal och arbetsmiljö

Förbrukade medel

Den totala budgeten och de faktiska kostnaderna för Särskilda åklagarkammarens verksamhet fördelad på personal- och driftkostnader för år 2022 framgår av följande tabell.

Kammaren visare ett litet underskott för verksamhetsåret 2022.

Budgetposter	Budget	Äck utfall
Alla verksamhetskoder	23 769 000	24 095 748
Åklagarkammare - driftkostnader	1 197 847	1 032 130
Allmän verksamhet	150 000	148 916
Tele/post	170 000	163 773
lokalkostnader	150 000	139 780
Resor	325 000	302 339
Resor, tingsrätt		797
Resor, hovrätt		
Intern information	75 000	45 806
Kompetensutveckling/utbildning	75 000	48 625
Inventarier	30 000	5 881
Representation	15 000	13 505
Arbetsmiljö	81 500	67 122
Samverkansmöten	5 000	
Lånekostnader	121 347	95 586
Åklagarkammare - personalkostnader	22 571 153	23 063 618
Åklagare	20 327 882	20 327 693
Administrativ personal	2 633 302	2 735 925
Justeringspost	- 390 031	

Personalläget

Åklagare

I mars 2022 tillträdde en åklagare en tjänst vid Särskilda åklagarkammaren. Han ersatte en åklagare som gått i pension under hösten 2021. Vid utgången av verksamhetsåret 2022 tjänstgjorde 13 åklagare på kammaren.

Handläggare

Under hela verksamhetsåret 2022 har fyra handläggare tjänstgjort på kammaren, varav en innehar en tjänst som chefsadministratör och en har en delad tjänst som handläggare och it-handläggare.

5 Representativa och uppmärksammade ärenden

Under verksamhetsåret 2022 har åklagarna vid Särskilda åklagarkammaren handlagt ett stort antal ärenden. Några har varit av principiell natur eller särskilt uppmärksammade. Nedan följer exempel på ärenden som handlagts av åklagarna på kammaren.

Domar

Hovrätterna

Hovrätten fastställer dom om grov vårdslöshet i trafik

En polisanställd dömdes i tingsrätten för grov vårdslöshet i trafik. Den polisanställda hade kört fortare än gällande hastighetsbegränsningar, kört om fordon trots att sikten var skymd, kört över heldragen linje, inte anpassat avstånd till framförvarande fordon, kört på fel sida av refuger och inte lytt polismans tecken att stanna. Påföljden bestämdes till fängelse två månader. Hovrätten gjorde inte någon annan bedömning än den som tingsrätten hade gjort och fastställde tingsrättens dom.

Svea hovrätt, B 7899-20, 2022-02-11

Hovrätten fastställer dom om narkotikabrott

En polisanställd dömdes i tingsrätten för att olovligen ha innehaft 0,62 gram kokain. Mannen erkände gärningen. Påföljden bestämdes till villkorlig dom. Hovrätten gjorde inte någon annan bedömning än den som tingsrätten hade gjort och fastställde tingsrättens dom.

Svea hovrätt, B 14331-21, 2022-02-24

Hovrätten fastställer dom om vållande till kroppsskada

En polis dömdes av tingsrätten för att av oaktsamhet ha orsakat en målsägande kroppsskada genom att ha dragit/ryckt tag i hennes arm samt lagt ner henne på golvet samtidigt som han tagit ett skuldergrepp på henne trots att hans våldsutövning vare sig varit försvarlig, proportionell eller behövlig i förhållande till den aktuella situationen. Detta orsakade målsäganden smärta, svullnad, ömhet och en fraktur på höger arm. Tingsrätten konstaterade att det är ställt utom rimligt tvivel att polisen orsakat målsäganden en fraktur i armen och att skuldergreppet som orsakade armbrottet inte kan anses ha varit vare sig nödvändigt eller proportionerligt. Polisen dömdes för vållande till kroppsskada.

Hovrätten gjorde inte någon annan bedömning än den som tingsrätten hade gjort och fastställde tingsrättens dom.

Svea hovrätt, B 8726-21, 2022-02-28

Tidigare polisinspektör döms för grov trolöshet mot huvudman m.m.

En före detta polis åtalades för grov trolöshet mot huvudman vid 294 tillfällen, missbruk av handling vid 16 tillfällen och osann försäkran vid 16 tillfällen. Han hade i sin roll som förvaltare/god man för flera personer överfört pengar från huvudmännens konton och använt pengarna för egen räkning. Vidare hade han undertecknat årsräkningar avseende sin förvaltning av huvudmännens ekonomi och till dessa fogat kopior av kontoutdrag och saldon som var osanna. Tingsrätten fann vid en sammantagen bedömning att samtliga gärningar var att bedöma som grov trolöshet mot huvudman. När det gällde missbruk av handling och osann försäkran fann tingsrätten att varje sådan gärning var att bedöma som grovt brott eftersom det begåtts för att dölja annan grov brottslighet och i fråga om osann försäkran även avsett en försäkran angående annans ekonomiska situation. Påföljden bestämdes till fängelse i ett år och sex månader. Dessutom dömdes den tilltalade att betala skadestånd till målsägandena med sammanlagt 233 384 kronor. Hovrätten fastställde tingsrättens domslut och gjorde ingen annan bedömning än den tingsrätten gjort i fråga om påföljd och skadestånd.

Hovrätten för Övre Norrland B 532-21, 2022-03-10

Polisanställd döms för föregivande av allmän ställning

En civilanställd inom Polismyndigheten åtalades för föregivande av allmän ställning efter att på ett apotek ha visat upp sitt tjänstekort och bett att få tala med chefen. Tingsrätten konstaterade att den civilanställda inte obehörigen hade utgett sig för att utöva myndighet. Åtalet ogillades därför. Hovrätten konstaterade att det kunde anses klarlagt att den civilanställdas avsikt med att visa upp sitt tjänstekort var att utge sig för att vara polis. Liksom tingsrätten ansåg hovrätten att den civilanställda obehörigen utgett sig för att utöva myndighet genom att utge sig för att vara polis, be att få prata med viss person och efterfråga dennes namn. Däremot ansåg hovrätten att den civilanställda, genom att ge sken av att han i egenskap av polis har efterfrågat information om en anmälan till IVO som gällde förskrivning av läkemedel, uppsåtligen och obehörigen har utgett sig för att utöva myndighet. Den civilanställda dömdes därför för föregivande av allmän ställning. Påföljden bestämdes till 40 dagsböter om 340 kronor, totalt 13 600 kronor.

Göta hovrätt, B 1296-21, 2022-03-10

Polisanställd döms för bidragsbrott vid 18 tillfällen

En polisanställd åtalades för bidragsbrott efter att hon vid 18 tillfällen felaktigt erhållit sammanlagt 128 371 kronor från Försäkringskassan. Hon hade skickat in skriftlig

ansökan om sjukpenning och hade begärt att det skulle räcka med att lämna in nytt läkarintyg om hennes sjukskrivning skulle förlängas. Vidare hade hon i ansökningarna på heder och samvete oriktigt intygat att hon var sjuk och inte arbetade. Hon hade i sin ansökan förtigit att hon var arbetsför i större omfattning än sin sjukskrivning. Kvinnan hade också underlåtit att, från dagen för respektive ansökan fram till respektive utbetalningsdag, meddela ändrade förhållanden som påverkat rätten till ersättning från Försäkringskassan bestående i att hon arbetat åt annan arbetsgivare vilket hon varit skyldig att anmäla. Tingsrätten konstaterade att kvinnan hade svarat nekande på frågan om hon arbetade och att det därmed finns en tydlig risk att svaret var fel. Eftersom hon trots det valde att ansöka om ersättning och sedan inte heller anmälde ändrade förhållanden till Försäkringskassan hade hon varit likgiltig inför risken att hon vilseledde Försäkringskassan. Hon hade därför haft uppsåt och dömdes för bidragsbrott vid 18 tillfällen. Påföljden bestämdes till villkorlig dom och 50 dagsböter om 220 kr. Hovrätten gjorde samma bedömning som tingsrätten gjort och fastställde tingsrättens dom.

Svea hovrätt B 12248-21, 2022-03-09

Nämndeman döms för försök till våldtäkt m.m.

En nämndeman åtalades för misshandel, olaga hot, hemfridsbrott, försök till våldtäkt, skadegörelse, ringa vapenbrott bestående i innehav av tårgasspray och överträdelse av kontaktförbud vid 20 tillfällen. Den tilltalade och målsäganden hade tidigare varit gifta och har två barn tillsammans. Tingsrätten slog fast att nämndemannen hade gjort sig skyldig till ringa misshandel, olaga hot, hemfridsbrott, försök till våldtäkt, skadegörelse, ringa vapenbrott och överträdelse av kontaktförbud vid 13 tillfällen. Påföljden bestämdes till fängelse 10 månader. Han skulle även betala 181 804 kronor i skadestånd till målsäganden. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till att den tilltalade på grund av brotten kunde antas bli drabbad av synnerlig svårighet i yrkesutövningen genom mistande av yrkeslegitimationen samt att han på grund av det inträffade hade fått lämna politiska uppdrag. Hovrätten ändrade tingsrättens domslut på så sätt att skadeståndet till målsäganden bestämdes till 92 162 kronor jämte ränta.

Hovrätten över Skåne och Blekinge, B 4167-21, 2022-04-08

Polis döms för tjänstefel för att ha verkställt kroppsbesiktning på en 14-åring

Frågan var vad som är att anse som kroppsvisitation respektive kroppsbesiktning. Målsäganden har berättat att han satt och väntade på bussen med sina vänner då några polismän kom fram till dem och den ena sa att han kände igen målsäganden, varpå poliserna ville visitera honom. Enligt målsägandens uppgifter blev han ombedd att ta av sig byxorna och öppna kalsongerna. Han fick vidare enligt uppgift inte någon förklaring till varför han behövde visiteras. Den tilltalade i målet som är den polisman som begärt att byxorna skulle tas av har i tingsrätten dömts för tjänstefel för att utan laga stöd ha beslutat och verkställt kroppsbesiktningen av målsäganden som var 14 år. Han friades emellertid för osant intygande som avsett att han osant skulle ha lämnat

uppgiften att han snarare än kroppsbesiktning beslutat och verkställt en kroppsvisitation. Hovrätten framhåller att den tilltalade känt till målsägandens ålder och vid sin myndighetsutövning av oaktsamhet åsidosatt vad som gällt för uppgiften genom att utom lagligt stöd besluta om kroppsbesiktningen. Hovrätten fastställde tingsrättens dom, med 60 dagsböter om 240 kronor som påföljd. Målet är överklagat till Högsta domstolen som har meddelat prövningstillstånd.

Svea hovrätt, B 39-22, 2022-05-04

Hovrätten ändrar friande dom och dömer polis för tjänstefel

En polis friades i tingsrätten efter att han åtalats för att i tjänsten i samband med ingripande och vid myndighetsutövning av oaktsamhet ha åsidosatt vad som gällt för tjänsteuppgiften. Polisen hade fått larm om ett pågående inbrott. När poliserna anlände hade personen gått ned i källaren. Två poliser gick in i huset och två höll uppsikt utanför huset. I källaren avlossade en av poliserna ett skott, som inte träffade någon person. Därefter hade en av poliserna utanför huset med sitt tjänstevapen avlossat två skott mot en person som befann sig stående på en avsats utanför ett fönster beläget cirka sex meter ovanför marken. Personen träffades i benet och i handleden, vilket fick till följd att han föll till marken. Hovrätten instämde i tingsrättens bedömning i frågan om att polisen genom sitt agerande har åsidosatt vad som gällde för uppgiften. När det gäller frågan om polisen har agerat oaktsamt konstaterade hovrätten att det inte fanns något hot om trängande fara eller våld vid tidpunkten när polisen avlossade skotten. Polisen borde ha insett att det fanns en risk för att det i situationen inte var proportionerligt att använda skjutvapen och att det fanns en överhängande risk för allvarliga skador. Mot bakgrund av det konstaterade hovrätten att polisen hade varit oaktsam när han brukade det våld han gjorde. Hovrätten ansåg inte heller att det förelåg någon nödvärnssituation eftersom det inte fanns ett påbörjat eller överhängande angrepp. Hovrätten slog fast att gärningen inte kunde betraktas som ringa med beaktande av målsägandens skador och användningen av skjutvapen. Hovrätten ändrade därför tingsrättens dom och dömde polisen för tjänstefel till 100 dagsböter om 400 kronor, totalt 40 000 kronor.

Svea hovrätt B 12275-21, 2022-06-14

F.d. nämndeman döms för överträdelse av kontaktförbud m.m.

En f.d. nämndeman hade filmat sin dotter i smyg. Enligt honom gjordes detta för att han skulle kunna vaka över henne då hon hade missbruksproblem. Tingsrätten dömde honom för kränkande fotografering. Vidare dömde tingsrätten mannen för överträdelse av kontaktförbud då han hade kontaktat sin dotter via bl.a. sociala medier och besökt dotterns mammas fastighet. Den f.d. nämndemannen dömdes även för våldsam motstånd då han hade satt sig till motvärn för att hindra poliserna i deras myndighetsutövning när de bad honom att identifiera sig. Slutligen dömdes mannen för brott mot lagen om förbud beträffande knivar och andra föremål, eftersom han haft en

kniv i sin bil utan att det var befogat. Påföljden bestämdes till villkorlig dom och 50 dagsböter om 50 kronor, totalt 2 500 kronor. Dessutom skulle mannen betala 17 600 kronor i skadestånd till dottern och 5 000 kronor till dotterns mamma. Hovrätten fastställde tingsrättens domslut.

Göta hovrätt, B 2473-22, 2022-09-19

Polis döms för misshandel och ofredande

En polis åtalades för ringa misshandel, två fall av misshandel, ofredande samt misshandel alternativt ofredande vid ett tillfälle. Polisen och målsäganden hade vid tidpunkterna för brotten haft en relation. Tingsrätten konstaterade att för att åtalet ska kunna anses vara ställt utom rimligt tvivel krävs oberoende bevisning i form av vittnesmål eller annan bevisning avseende de olika brottstillfällena. Tingsrätten ansåg att åtalet inte var styrkt avseende ringa misshandel och ett fall av ofredande, varför polisen frikändes i dessa delar. Han dömdes för misshandel vid två tillfällen samt ofredande. Påföljden bestämdes till 60 dagsböter om 310 kronor. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till att PAN hade uppgett att han skulle skiljas från sin anställning vid denna utgång i målet. Hovrätten ändrade domen på så vis att påföljden bestämdes till villkorlig dom utan dagsböter.

Svea hovrätt B 9075-21, 2022-10-06

Polis frikänns från stöld

En polis åtalades för stöld då hon olovligen hade tagit ett paket kaffe till ett värde av 38 kronor på sin arbetsplats. Tingsrätten fann det styrkt att hon otillbörligen med uppsåt tillägnat sig kaffepaketet. Tingsrätten slog fast att trots att värdet av det tillgripna godset är lågt var det med hänsyn till att det var fråga om tillgrepp av en polis från arbetsgivaren att bedöma som stöld. Påföljden bestämdes till villkorlig dom. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till att polisen med största sannolikhet skulle komma att avskedas vid fällande dom. Hovrätten ansåg att det funnits en lokal sedvänja på polisstationen om att låna olika saker och att det därför inte var fråga om ett olovligt tagande när polisen lånade ett paket kaffe och uppgav att hon skulle återlämna ett likadant kaffepaket. Polisen frikändes därför från åtalet om stöld. Två ledamöter var skiljaktiga och ville fastställa tingsrättens dom.

Göta hovrätt B 106-21, 2022-10-21

Polis döms för ofredande och brott mot vapenlagen

En polis åtalades för brott mot vapenlagen, tre fall av misshandel och ett fall av ringa misshandel alternativt ofredande. Målsäganden ändrade sin berättelse i förhöret under rättegången avseende åtalpunkterna för misshandel. Tingsrätten ansåg att den berättelse som lämnades under rättegången syftade till att skydda polisen och lade berättelsen som målsäganden hade lämnat inledningsvis till grund för bedömningen.

Tingsrätten fann åtalet styrkt och dömde polisen för brott mot vapenlagen, tre fall av misshandel och ett fall av ringa misshandel. Påföljden bestämdes till tre månaders fängelse. Dessutom dömdes polisen att betala skadestånd med 5 000 kronor till en av målsägandena. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till att polisen skulle komma att förlora sin anställning vid fällande dom. Hovrätten ändrade tingsrättens dom på så sätt att polisen frikändes från åtalen för misshandel men dömdes för ofredande. Påföljden bestämdes till 110 dagsböter om 320 kronor, totalt 35 200 kronor. Påföljden ansågs helt verkställd genom den tid polisen varit frihetsberövad.

Hovrätten för Nedre Norrland B 418-21, 2022-10-24

Polis döms för grovt rattfylleri

En polisassistent åtalades för grovt rattfylleri då hon kört bil trots att hennes alkoholkoncentration i blodet uppgick till 2,26 promille. Tingsrätten fann gärningen bevisad och med beaktande av att PAN meddelat att hon skulle skiljas från sin anställning vid fällande dom dömdes hon till fängelse i en månad. Hovrätten fastställde tingsrättens domslut.

Hovrätten för Västra Sverige B 4100-22, 2022-10-24

Nämndeman döms för misshandel, ofredande, olaga hot och ringa dopningsbrott

En nämndeman åtalades för grov kvinnofridskränkning bestående av handlingar som utgjorde misshandel, olaga hot och två fall av ofredande. Han åtalades även för misshandel av sin son och ringa dopningsbrott. Tingsrätten konstaterade att det stod klart att nämndemannen hade agerat på det sätt som angavs i åtalet och han därmed hade gjort sig skyldig till fyra gärningar begångna mot sin före detta fru. Vid en sammantagen bedömning ansåg tingsrätten att gärningarna inte kunde anses ha varit sådana att de har utgjort ett en upprepad kränkning av målsägandens personliga integritet. Nämndemannen dömdes därför för ett fall av misshandel, två fall av ofredande och ett fall av olaga hot mot sin före detta fru. Avseende misshandeln mot sonen bedömde tingsrätten gärningen som ringa och brottet var därför preskriberat då det inträffat mer än två år innan nämndemannen fick del av åtalet. Han frikändes därmed från åtalet i denna del. Tingsrätten fann dopningsbrottet styrkt. Nämndemannen dömdes därmed för misshandel, ofredande, olaga hot och ringa dopningsbrott. Påföljden bestämdes till fängelse 4 månader. Han skulle även betala skadestånd till sin fru och son. Hovrätten fastställde tingsrättens dom i ansvarsdelen men friade nämndemannen från misshandeln mot sonen på grund av nödvärn. Domen i skadeståndsdelen ändrades på så sätt att sonens skadeståndsanspråk lämnades utan bifall.

Hovrätten för Övre Norrland B 115-22, 2022-10-27

Polisstudent döms för misshandel och skadegörelse

En polisstudent åtalades för att uppsåtligen ha knuffat in en person mot ett skåp, vars glasförsedda dörrar gick sönder och orsakade skador på personen. I tingsrätten dömdes han för misshandel och skadegörelse. Påföljden bestämdes till villkorlig dom och 70 dagsböter om 50 kronor. Han skulle även betala skadestånd till målsägandena med sammanlagt 79 392 kronor. Vid påföljdsbestämningen tog tingsrätten hänsyn till PAN:s yttrande om att polisstudenten skulle avskiljas från sin polisutbildning om han dömdes för misshandel. Hovrätten fastställde tingsrättens dom.

Hovrätten för Västra Sverige B 1997-22, 2022-11-10

Polis döms för dataintrång, brott mot tystnadsplikt och sexuellt ofredande

En polis åtalades för att olovligen ha berett sig tillgång till uppgifter som är avsedda för databehandling genom att göra slagningar i polisens it-system på personer och fordon. Slagningarna var inte nödvändiga för att genomföra en viss arbetsuppgift. Han åtalades också för att ha röjt hemliga uppgifter om en person, vilka han hade fått reda på genom sitt arbete som polis. Han åtalades även för sexuellt ofredande genom att ha nypt och tagit en kollega på rumpan. Tingsrätten dömde polisen för sexuellt ofredande, brott mot tystnadsplikt och dataintrång vid 17 tillfällen. Han frikändes för dataintrång vid fyra tillfällen. Påföljden bestämdes till 150 dagsböter om 50 kronor. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till att han enligt PAN skulle skiljas från sin anställning om han dömdes i enlighet med åtalen. Hovrätten ändrade domen på så vis att påföljden bestämdes till villkorlig dom.

Göta hovrätt B 197-22, 2022-11-25

Polis frikänns från misshandel

En polis påstods ha tagit ett hårt strupgrepp på en person som för tillfället var handfängslad. Åklagaren yrkade att polisen skulle dömas för misshandel och i andra hand tjänstefel. Tingsrätten ansåg inte att det var ställt utom rimligt tvivel att gärningen begåtts och frikände därför polisen. Hovrätten fastställde tingsrättens dom.

Svea hovrätt B 11407-22, 2022-11-29

Skyddsvakt vid Säpo döms för ofredande

En skyddsvakt vid Säpo åtalades för olaga hot alternativt ofredande genom att ryta och skrika i riktning mot målsäganden samtidigt som han höll i ett gevär. Tingsrätten fann inte att det var styrkt att skyddsvakten hade gjort sig skyldig till hot eller ofredande gentemot målsäganden. Skyddsvakten friades därför från åtalet om olaga hot och ofredande. Hovrätten ändrade tingsrättens dom och dömde honom för ofredande. Påföljden bestämdes till 60 dagsböter om 330 kronor, totalt 19 800 kronor.

Svea hovrätt B 2908-22, 2022-12-15

Arrestantvakter döms för tjänstefel

Två inhyrda arrestantvakter åtalades för tjänstefel då de underlåtit att ta bort ett ihoprullat lakan med knutar på från en intagen. De hade inte heller meddelat stationsbefälet om incidenten. Tingsrätten ansåg inte att arrestantvakternas agerande berodde på slarv eller lättja utan var resultatet av en felbedömning i stunden. Tingsrätten ansåg att felbedömningen inte var uppsåtlig eller oaktsam. Arrestantvakterna friades därför från åtalet om tjänstefel. Hovrätten ändrade tingsrättens dom på så vis att båda arrestantvakterna dömdes för tjänstefel. Enligt hovrätten hade arrestantvakterna i sin myndighetsutövning åsidosatt vad som gällt för deras arbetsuppgift genom att inte ingripa eller informera stationsbefälet. Arrestantvakterna dömdes därför för tjänstefel. Påföljden bestämdes till 40 dagsböter om 160 kronor, totalt 6 400 kronor, för den ena arrestantvakten och 40 dagsböter om 250 kronor, totalt 10 000 kronor, för den andra.

Hovrätten för Västra Sverige B 2712-22, 2022-12-16

Tingsrätterna

F.d. polisanställd döms för missbruk av urkund

En f.d. polisanställd åtalades för att vid tio tillfällen i samband med parkering ha missbrukat ett parkeringstillstånd för rörelsehindrad, vilket hade utfärdats för en annan person. Tingsrätten fann åtalet styrkt och den f.d. polisanställda dömdes för tio fall av missbruk av urkund. Påföljden bestämdes till 70 dagsböter om 50 kronor. Vid påföljdsbestämningen tog tingsrätten hänsyn till att den f.d. polisanställda hade förlorat sitt arbete på grund av brotten.

Solna tingsrätt, B 10480-21, 2022-02-04

Nämndeman döms för bedrägeri, grovt rattfylleri och smitning

En nämndeman åtalades för att vid fem tillfällen ha gett in tjänstgöringsrapporter och yrkat ersättning för inkomstförlust till ett sammantaget belopp om 10 125 kronor, trots att han inte hade haft någon inkomstförlust i anledning av sin tjänstgöring i domstolen. Han åtalades även för grovt rattfylleri och smitning från trafikolycksplats efter att ha backat på ett annat fordon och lämnat olycksplatsen utan att lämna sina uppgifter. För att en nämndeman ska ha rätt till ersättning för den tid de tjänstgör vid domstolar ska det vara fråga om en faktisk inkomstförlust. Tingsrätten konstaterade att nämndemannen inte hade haft någon inkomstförlust i anledning av sin tjänstgöring i domstolen. Vidare konstaterade tingsrätten att det var styrkt att nämndemannen hade gjort sig skyldig till rattfylleri, som bedömdes som grovt med hänsyn till den höga alkoholkoncentrationen, och till smitning från trafikolycksplats. Nämndemannen dömdes för bedrägeri, grovt rattfylleri och smitning från trafikolycksplats. Påföljden bestämdes till fängelse 1 månad.

Göteborgs tingsrätt, B 3669-21, 2022-02-04

Polisanställd döms för hemfridsbrott

En polisanställd åtalades för hemfridsbrott genom att vid 28 tillfällen olovligt ha trängt in på målsägandenas fastighet genom att promenera på/över tomten trots att hon vid flera tillfällen blivit tillsagd att inte beträda den. Den polisanställda bestred ansvar under återopande av att området inte utgör hemfridszon, vilket enligt allemansrätten tillåter henne att beträda området. Tingsrätten konstaterade att bostadstomten är att anse som en hemfridsskyddad zon. Vidare slog tingsrätten fast att den polisanställda hade varit likgiltig inför konsekvenserna av sitt handlande, inte minst då hon hade beträtt tomten trots uppsatt staket. Hon dömdes för hemfridsbrott. Påföljden bestämdes till 60 dagsböter om 100 kronor. Hon ska också betala skadestånd om 5 000 kronor vardera till de båda målsägandena.

Falu tingsrätt, B 4418-20, 2022-02-07

Polisanställd döms för tjänstefel

En polis åtalades för att felaktigt ha registrerat i ett beslagsprotokoll att en person hade frånfallit sitt anspråk på en beslagtagna bil och därefter ha registrerat att en annan person hade gjort anspråk på bilen och hävt beslaget till denna person. Genom detta åsidosatte polisen vid myndighetsutövning vad som gällde för uppgiften. Tingsrätten konstaterade att polisen hade varit oaktsamt och att gärningen inte var att anse som ringa, bland annat med hänvisning till att det fanns en påtaglig risk för skada. Polisen dömdes för tjänstefel. Påföljden bestämdes till 40 dagsböter om 550 kronor.

Stockholms tingsrätt, B 12684-21, 2022-02-28

Polis döms för förolämpning

En polis uttalade sig nedsättande till och om målsäganden i samband med en husrannsakn genom att kalla honom för "testopundare" och "lilla jävla white-trash äckel". Tingsrätten konstaterade att polisen har överskridit vad som kan godtas och att hans uttalanden framstår som ett opåkallat angrepp. Tingsrätten dömde därför polisen för förolämpning och påföljden bestämdes till 40 dagsböter om 330 kronor, totalt 13 200 kronor.

Västmanlands tingsrätt, B 5540-21, 2022-03-02

Polis döms för tre fall av sexuellt ofredande

En polis åtalades för sexuellt ofredande då han påstods ha ofredat tre målsäganden på ett sätt som kunde förväntas kränka deras sexuella integritet. Tingsrätten konstaterade att de objektiva förutsättningarna för sexuellt ofredande var uppfyllda och att polisen haft åtminstone likgiltighetsuppsåt till att hans handlingar skulle vara kränkande i två fall och att han uppenbart agerat med uppsåt i ett fall. Påföljden bestämdes till 100 dagsböter om 320 kronor, totalt 32 000 kronor. Hänsyn togs till att PAN hade uttalat

att mycket talade för att polisen skulle skiljas från sin anställning vid händelse av en fällande dom för mer än ett fall av sexuellt ofredande.

Södertörns tingsrätt, B 14932-21, 2022-04-04

Nämndeman döms för grovt barnpornografibrott

En nämndeman åtalades för grovt barnpornografibrott då han påstods ha innehaft barnpornografiskt material som bestått av flera bilder och filmer. Materialet betraktades som grovt då barn som varit särskilt unga utsatts för våld eller tvång eller annars utnyttjats på ett särskilt hänsynslöst sätt. Tingsrätten ansåg gärningen styrkt och dömde nämndemannen för grovt barnpornografibrott. Påföljden bestämdes till skyddstillsyn med samhällstjänst om 120 timmar. Det beslutades även att nämndemannen skulle genomgå Kriminalvårdens sexualbrottsprogram SEIF.

Borås tingsrätt, B 1445-19, 2022-05-24

Poliser döms till för olaga frihetsberövande, misshandel, falsk angivelse och dataintrång

Två poliser hade trängt in i målsägandens lägenhet utan dennes samtycke, tillfogat honom smärta genom att spreja honom i ansiktet och ögonen med OC-spray. Poliserna hade även gripit målsäganden som misstänkt för hot mot tjänsteman. Tingsrätten konstaterade att det var ställt utom rimligt tvivel att poliserna då de begick de åtalade gärningarna visste att målsäganden var oskyldig och därför inte kunde misstänkas för brott. Tingsrätten konstaterade att de båda poliserna har haft uppsåt till att målsäganden skulle dömas för brottet och bifaller därför åtalet för falsk angivelse. Vidare konstaterade tingsrätten att poliserna har berövat målsäganden friheten genom att gripa honom trots att han varken var misstänkt eller kunde misstänkas för brott. Tingsrätten dömde därför poliserna för olaga frihetsberövande. Brottet kunde inte rubriceras som mindre grovt. Tingsrätten konstaterade därefter att poliserna har använt vapnen utan att det funnits lagliga förutsättningar för detta och att de inte haft rätt att använda våld. Åtalet för misshandel av normalgraden bifölls därför. Tingsrätten konstaterade även att poliserna olovligen och utan att ha haft laga befogenhet har trängt in i målsägandens bostad trots att han uttryckligen förbjudit dem att göra det. Åtalet för hemfridsbrott bifölls därför. En av poliserna dömdes även för dataintrång. I påföljdsbestämningen tog tingsrätten hänsyn till PAN:s uttalande om att mycket talade för att poliserna skulle avskedas. Poliserna dömdes till fängelse i ett år. De ålades även att solidriskt betala 100 000 kronor i skadestånd till målsäganden. Domen är överklagad.

Lunds tingsrätt, B 3690-21, 2022-06-21

Polis döms för framkallande av fara för annan

I samband med att en polis skulle genomföra en blindavfyrning under en fortbildning på polisens förstärkningsvapen, vilket gjordes utanför den för ändamålet avsedda lådan, avlossades ett skott från hans vapen. Skottet gick genom en gipsvägg där en annan person stod framför, genom ytterligare ett utrymme och ut i korridoren. I korridoren träffade skottet ett badrumsskåp som stod på golvet och kulan fastnade sedan i betongväggen bakom badrumsskåpet. En annan person befann sig i anslutning till korridoren. Åklagaren yrkade att polisen skulle dömas för framkallande av fara för annan. Tingsrätten konstaterade att polisen hade handlat grovt oaktsamt och att det förelegat konkret fara för annan. Han dömdes därför för framkallande av fara för annan. Av PAN:s yrkande framgick att han inte riskerade att skiljas från sin anställning vid en fällande dom. Påföljden bestämdes till 40 dagsböter om 300 kronor, totalt 12 000 kronor.

Blekinge tingsrätt, B 936-22, 2022-09-12

Polisanställd frikänns från tjänstefel och urkundsförfalskning

En polisanställd åtalades för urkundsförfalskning, i andra hand osant intygande, samt tjänstefel. Hon påstods ha lagt till en mening i en förhørsutskrift om delgivande av misstanke om brott trots att den misstänkte inte hade underrättats om detta. Den utfyllda förhørsutskriften, vilken därmed innehöll osanna uppgifter, har därefter tagits in i ett förundersökningsprotokoll som efter slutdelgivning redovisats till åklagare. Tingsrätten ansåg att det inte var bevisat att den misstänkte inte hade delgivits misstanke om brottet och frikände henne därför.

Nyköpings tingsrätt B 176-22, 2022-10-07

Polis frikänns från stöld

En polis som arbetade extra med att samla ihop kundvagnar utanför Ikea åtalades för stöld, eftersom han tagit med sig kvarglömd egendom hem för att därefter återlämna egendomen till ett annat Ikea-varuhus mot ett tillgodokvitto. Tingsrätten ansåg att polisen inte olovligt tagit varorna, eftersom han hade haft en skyldighet att ta hand om varorna. Därför frikändes polisen från stöld. Domen har överklagats.

Södertörns tingsrätt B 390-22, 2022-10-10

Polis döms till fängelse för bl.a. misshandel och barnfridsbrott

En polis åtalades för att ha misshandlat sin sambo genom att kasta ner henne på golvet. I rummet fanns även sambons son. Polisen hade även vid flera tillfällen försökt att köra på två poliser och misstänktes ha kört rattfull då alkoholkoncentrationen i hans blod uppgick till 1,71 promille. När poliserna ingrep mot polisen hade han satt sig till motvärn genom att bl.a. kränga med kroppen. Polisen åtalades även för att ha haft en kniv och en batong på allmän plats trots att det inte var befogat. Tingsrätten ansåg att åtalet

var styrkt i sin helhet och dömde polisen för misshandel, barnfridsbrott, försök till grov misshandel, grovt rattfylleri, våldsamt motstånd och brott mot lagen om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål. Påföljden bestämdes till fängelse i 1 år och 9 månader. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till PAN:s uttalande om att polisen skulle komma att förlora sin anställning vid fällande dom. Dessutom bestämdes att polisen skulle betala skadestånd till målsägandena med sammanlagt 50 000 kronor jämte ränta.

Lunds tingsrätt B 5054-21, 2022-10-12

Polis döms till fängelse för brott mot vapenlagen och narkotikabrott (18 fall)

En polis åtalades för att ha haft 89 patroner med hagelammunition utan att haft rätt till det. Han åtalades även för narkotikabrott eftersom han olovligen haft tabletter innehållande oxikodon som han köpt på marknadsplatsen Flugsvamp under 18 tillfällen. Tingsrätten konstaterade att det var ställt utom rimligt tvivel att polisen gjort sig skyldig till narkotikabrott på det sätt som åklagaren beskrivit. Tingsrätten konstaterade även att polisen gjort sig skyldig till brott mot vapenlagen. Påföljden bestämdes till fängelse i sex månader. När det kom till straffmätningen beaktade domstolen bl.a. att mannen med anledning av misstankarna slutat som polis.

Mora tingsrätt B 1396-21, 2022-10-17

Polis frikänns från försök till mord och grovt barnfridsbrott

En polis åtalades för att ha försökt döda sin hustru genom ett flertal knivhugg. Brottet bevitnades av parets gemensamma barn. Tingsrätten konstaterade att polisen begått gärningen i en akut psykos och att han därför inte haft uppsåt till handlingen. Tingsrätten frikände därför polisen från straffrättsligt ansvar och avslog skadeståndsyrkandena.

Södertälje tingsrätt B 1927-22, 2022-10-24

Polis döms för brott mot lagen om tillsyn över hundar och katter

En polis åtalades för att inte haft tillsyn över sina hundar så att de hindrades från att springa lösa på mark där det fanns vilt. Det fick till följd att de attackerade en annan hund som skadades. Tingsrätten ansåg att åtalet var styrkt och dömde polisen till 30 dagsböter om 440 kr, totalt 13 200 kronor.

Södertörns tingsrätt B 9418-22, 2022-10-25

Polis döms för misshandel

En polis åtalades för misshandel för att i samband med ett gripande ha tillfogat målsäganden smärta genom att ha tilldelat honom flera slag i ansiktet. Han åtalades även för misshandel alternativt vållande till kroppsskada och tjänstefel genom att ha tillfogat en

annan målsägande smärta i ansiktet och i bakhuvudet genom att slå honom med batong och låta sin hund bita honom. Tingsrätten konstaterade att det förekommit slag på det sätt som beskrivits i åtalspunkt 1 och att polisen inte hade haft befogenhet att utöva våld och att han inte heller haft rätt till nödvärn. Tingsrätten ansåg därmed att åtalet om misshandel var styrkt. Gällande den andra åtalspunkten gick det enligt tingsrätten inte att dra någon slutsats om hur skadorna uppkommit. Mot den bakgrunden ogillades åtalet om misshandel alternativt vållande till kroppsskada och tjänstefel. Påföljden bestämdes till villkorlig dom med hänsyn till att han skulle komma att förlora sin anställning som polis enligt ett yttrande från PAN. Dessutom skulle polisen betala skadestånd med 5 000 kronor.

Jönköpings tingsrätt B 2830-21, 2022-10-28

Polis döms för ringa skadegörelse

En polis åtalades för att ha eldat en polisbricka och ett polisfodral så att det blev skador för omkring 400 kronor. Tingsrätten konstaterade att åtalet var styrkt och att polisen därför skulle dömas för ringa skadegörelse. Påföljden bestämdes till 30 dagsböter om 130 kronor, totalt 3 900 kronor. Han dömdes även att betala skadestånd till Polismyndigheten med 400 kronor.

Stockholms tingsrätt, B 16968-21, 2022-10-31

Polis döms för misshandel (2 fall)

En polis åtalades för att ha misshandlat målsäganden genom att bl.a. trycka ner dennes ansikte hårt mot marken och spraya OC-spray i hans ansikte. Polisen åtalades även för misshandel genom att ha tryckt sitt knä mot målsägandens huvud och öra samtidigt som denne var belagd med handfängsel. Tingsrätten konstaterade att det var ställt utom rimligt tvivel att det hade gått till på det sätt som åklagaren påstod och att polisen inte handlat i nödvärn. Vidare konstaterade domstolen att polisen inte befunnit sig i en situation där det hade varit försvarligt att använda våld. Påföljden bestämdes till villkorlig dom och samhällstjänst 50 timmar. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till ett yttrande från Statens ansvarsnämnd om att polisen skulle komma att sägas upp om han dömdes för misshandel. Om fängelse istället hade valts skulle fängelse i en månad ha dömts ut. Polisen dömdes även att betala skadestånd till målsäganden. Domen har överklagats.

Västmanlands tingsrätt B 733-22, 2022-10-31

Polis döms för sexuellt ofredande

En polis åtalades för att på en julfest ha ofredat en kvinna på ett sätt som kunde förväntas kränka hennes sexuella integritet. Domstolen dömdes polisen för sexuellt ofredande och bestämde påföljden till 40 dagsböter om 450 kronor, totalt 18 000 kronor. Anledningen till att just 40 dagsböter valdes förklarades av domstolen med att polisen

inte skulle skiljas från sin anställning vid en fällande dom men att händelsen inneburit viss medial uppmärksamhet och att polisen flyttats till en annan enhet/polisområde. Polisen dömdes även att betala 5 000 kronor i skadestånd till kvinnan.

Göteborgs tingsrätt B 19981-21, 2022-11-01

Polis döms för tjänstefel

En polis åtalades för att ha misshandlat en person genom att bland annat ha tilldelat honom två knytnävsslag mot ansiktet och/eller huvudet, tagit flera stryptag och hållit fast honom hårt mot marken. Detta inträffade när polisen var ledig men vid ingripandet trädde han i tjänst som polis. Tingsrätten konstaterade att våldet i allt väsentligt ansågs befogat och försvarligt samt i enlighet med Polismyndighetens riktlinjer. Däremot ansåg inte tingsrätten att knytnävsslagen var ett befogat och försvarligt våld. Polisen ansågs inte ha handlat i nödvärn. Eftersom polisen ansågs ha utövat det obefogade våldet av oaktsamhet dömdes han för tjänstefel istället för misshandel. Påföljden bestämdes till 60 dagsböter om 330 kronor, totalt 19 800 kronor. Dessutom dömdes han att betala skadestånd till målsäganden med 6 300 kronor.

Ystads tingsrätt B 1428-21, 2022-11-03

Polis döms för tjänstefel

En polis åtalades för att med sitt tjänstevapen ha avlossat två skott mot en personbil med tre personer som var misstänkta för stöld. Det första skottet avlossades på nära håll och träffade bilens vänstra framdäck som punkterades. Det andra skottet avlossades mot bilens bakparti efter att bilen passerat polisen och var på väg bort från platsen och träffade till vänster om bakrutan. Tingsrätten konstaterade att polisen hade den utbildning och erfarenhet som krävdes för ingripanden generellt och för att använda tjänstevapnet. Vidare konstaterade tingsrätten att när det gäller skottet som träffade bilens vänstra framdäck kunde inte polisen anses ha varit oaktsam mot bakgrund av bl.a. det snabba händelseförloppet och att polisen uppfattat att bilen var på väg att köra på honom. Vad gäller det andra skottet uttalade tingsrätten att risken var överhängande att den efterfrågade effekten att få bilen att stanna skulle utebli och istället var risken stor att någon i bilen skulle skadas allvarligt. Detta innebar att polisen hade åsidosatt de regler han hade att följa för skjutning vid ingripande av tjänsten och att han varit oaktsam. Tingsrätten dömde polisen för tjänstefel och påföljden bestämdes till 80 dagsböter om 250 kronor, totalt 20 000 kronor. Domen har överklagats.

Ystads tingsrätt B 2991-21, 2022-11-07

Två poliser frikänns från tjänstefel

Två poliser åtalades för att inte ha dokumenterat vad som framkommit när deras bandspelare var avstängd under ett vittnesförhör avseende mord. Poliserna åtalades även för att inte ha iakttagit saklighet och opartiskhet. Tingsrätten konstaterade att

polisförhöret hade hållits på ett i allt väsentligt godtagbart sätt. Tingsrätten fann inte att de uppsåtliga hade brutit mot dokumentationskravet eller kravet på saklighet och opartiskhet. Åtalet mot dem ogillades därför.

Eskilstuna tingsrätt B 3775-21, 2022-11-14

Arrestantvakt döms för olovlig tobaksförsäljning

En arrestantvakt åtalades för att ha sålt tobaksvaror utan tillstånd. Han hade ansökt om tillstånd till försäljning men ärendet hade avslutats. Tingsrätten konstaterade att det gått mer än två år sedan han hade skickat in en ansökan om förnyat tillstånd och att han måste ha förstått att det fanns en risk för att ansökan inte hade resulterat i ett nytt tillstånd. Det ansågs i vart fall ha varit oaktsamt att inte efterforska vad som hänt med ansökan. Arrestantvakten dömdes därför för olovlig tobaksförsäljning. Påföljden bestämdes till 30 dagsböter om 50 kronor, totalt 1 500 kronor. Hänsyn togs till att han förlorat sitt arbete som arrestantvakt.

Västmanlands tingsrätt B 364-22, 2022-11-14

Polis frikänns från skadegörelse, egenmäktigt förfarande och brott mot områdesskydd

En polis åtalades tillsammans med fyra andra privatpersoner för att olovligen ha avverkat elva träd och transporterat bort dessa. De hade därigenom vållat kommunen ekonomisk skada vilken uppskattades till 30 300 kronor. Tingsrätten ansåg inte att polisen haft uppsåt till att olovligen avverka träden och därför kunde han inte dömas för skadegörelse. Eftersom det inte heller var visat att avverkningsen av träden innebar en större förändring av livsvillkoren för djur- och växtarter friades polisen även från åtalet om brott mot områdesskydd. Mot bakgrund av polisens uppfattning ifråga om gärningens tillåtlighet ogillades även åtalet för egenmäktigt förfarande.

Attunda tingsrätt B 2668-21, 2022-11-21

Polisstudent döms för förtal, ofredande och falskt larm

En polisstudent åtalades för att i falskt namn ha uppgett felaktiga uppgifter om en person, bland annat att denna hade bemött en kund på ett otrevligt sätt. Hon anklagades även för att ha försökt att komma i kontakt med en annan person trots att denna uttryckligen hade avböjt kontakt med henne. Hon hade också i falskt namn tagit kontakt med den senare personen och förmedlat uppgifter om att hon var försvunnen och hade skadat sig själv på grund av att de var osams. Detta ledde till att personen kontaktade polisen för att få polisens hjälp att leta reda på henne. Polisstudenten lämnade också oriktiga uppgifter till polisen om att det fanns fara för människors liv eller hälsa, vilket ledde till att en polispatrull skickades till en adress där en annan polisstudent bodde, vilket var en onödig säkerhetsåtgärd. Polisstudenten utfrågades av polisen och hennes grannar hördes. Gällande det första åtalet konstaterade tingsrätten att de uppgifter som lämnades i meddelandet var ägnat att utsätta personen för andras

missaktning och att meddelandet hade spridits till en tillräckligt vid krets av adressater. Därför dömdes polisstudenten för förtal. Gällande det andra åtalet om ofredande ansåg tingsrätten inte att det var styrkt eftersom det inte varit av sådan omfattning att det kunde anses ha kränkt personens frid på ett kännbart sätt. Gällande åtalspunkt tre och fyra ansåg tingsrätten att polisstudenten skulle fällas till ansvar för falskt larm och ofredande. Påföljden bestämdes till 140 dagsböter om 200 kronor, totalt 28 000 kronor. I påföljdsbestämningen togs hänsyn till att polisstudenten kunde antas bli avstängd från polisutbildningen.

Göteborgs tingsrätt B 12855-21, 2022-11-23

Nämndeman döms för sexuellt ofredande och våldtäkt

En nämndeman åtalades för att ha ofredat en målsäganden på ett sätt som kunde förväntas kränka hennes sexuella integritet och för att ha genomfört en sexuell handling mot en annan målsägande som med hänsyn till kränkningens art var jämförlig med samlag. Tingsrätten ansåg att åtalet var styrkt och dömdes nämndemannen till fängelse i två år. Han skulle även betala 8 350 kronor i skadestånd till den ena målsäganden och 115 000 kronor till den andra.

Ångermanlands tingsrätt B 705-22, 2022-11-24

Polis döms för vållande till annans död

En polis åtalades för att vid ett ingripande ha utövat våld genom att sitta ovanpå en misstänkt som hade handfängsel och som låg på mage med delar av sin kropp över en trappavsats. Den misstänkte avled till följd av kvävning med efterföljande hjärtstopp.

Mot bakgrund av att den misstänkte varit aggressiv, betett sig irrationellt och inte reagerat på OC-sprayen menade tingsrätten att polisen i den situationen borde ha insett att det fanns en stor risk för att den misstänkte skulle drabbas av andnöd på grund av sitt läge. Tingsrätten ansåg därför att polisen varit oaktsam i förhållande till den dödliga utgången. Polisen hade inte heller handlat i nödvärn och därför dömdes han till ansvar för vållande till annans död. Påföljden bestämdes till villkorlig dom och 50 dagsböter om 320 kronor, totalt 16 000 kronor. Enligt PAN:s yttrande skulle polisen inte skiljas från sin anställning om han blev dömd i enlighet med åtalet. Domen är överklagad.

Stockholms tingsrätt B 18091-21, 2022-11-28

Passkontrollant döms för brott mot tystnadsplikt

En passkontrollant åtalades för att ha röjt uppgifter om en enskilds personliga förhållanden som hon var pliktig att hemlighålla genom att på Instagram publicera en bild på ett pass eller kopia av pass och en bild från en datorskärm med namnet på personen samt i texten angett att hon varit engagerad i kontrollen som lett till beslut om

avvisning och återreseförbud. Tingsrätten konstaterade att brottet var styrkt. Påföljden bestämdes till 50 dagsböter om 220 kronor, totalt 11 000 kronor.

Lunds tingsrätt B 4660-22, 2022-11-28

Polis döms för näringspenningtvätt (ringa brott)

En polis åtalades för att ha låtit sin svärfar disponera polisens bankkort och även möjliggjort för svärfadern att göra insättningar på det bankkontonummer som varit kopplat till kortet. Svärfadern, som hade en pågående skuldsanering, satte in eller anvisade ett företag att sätta in sammanlagt 40 000 kronor. Tingsrätten konstaterade att polisen hade medverkat till åtgärder som skäligen kunde antas vara vidtagna i penningtvätts-syfte. Polisen dömdes till 40 dagsböter om 460 kronor, totalt 18 400 kronor. Enligt PAN:s yttrande skulle polisen troligen inte skiljas från sin anställning vid en fällande dom.

Södertörns tingsrätt B 7760-22, 2022-11-29

Polisanställd frikänns från olovlig avlyssning

En polisanställd åtalades för att i hemlighet olovligen ha spelat in ett samtal mellan andra personer vid ett möte där hon själv inte deltog och där inte allmänheten hade tillträde. Tingsrätten konstaterade att det var klarlagt att den polisanställda hade gjort sig skyldig till en i vart fall olovlig avlyssning. Den anställde deltog först själv vid mötet som hon spelade in men valde utan någon som helst planering att lämna detta för att lugna ner sig. Att hon i denna upprörda situation inte kom ihåg att slå av inspelningen kunde enligt tingsrätten inte tas till intäkt för att hon medvetet hade valt att spela in det som sades efter att hon själv lämnat mötet. Enligt tingsrätten medförde detta att hon inte haft uppsåt varför åtalet ogillades.

Västmanlands tingsrätt B 6993-21, 2022-11-29

Polis döms för brott mot trafikförordningen

En polis åtalades för att ha kört bil in på en huvudled utan att väja för bilarna på huvudleden. Tingsrätten dömde honom för brott mot trafikförordningen. Påföljden bestämdes till 2000 kronor i böter.

Södertälje tingsrätt B2899-22, 2022-12-02

Polisman döms för grovt barnpornografibrott till fängelse

En polisman dömdes för grovt barnpornografibrott till fängelse 1 år och 9 månader. Vid straffmätningen tog tingsrätten hänsyn till att polisen förlorat sitt arbete och även fått utstå trakasserier. Polisen sade visserligen upp sig själv, men av allt att döma hade blivit uppsagd om han inte själv valt att säga upp sig. Det rörde sig om mycket

omfattande material som även innehöll bilder och filmer där barnen var särskilt unga, utsattes för våld och tvång eller annars utnyttjades på annat särskilt hänsynslöst sätt. Härtill hade den åtalade spridit material. Domen är överklagad.

Uppsala tingsrätt B 8398-20, 2022-12-15

Polis frikänns från ofredande

En polis åtalades för att ha skrikit aggressivt på en kvinna i anslutning till hennes bostad och även ha framfört hotfulla yttranden riktade mot hennes man/sambo samtidigt som han fåktade med armarna. Tingsrätten konstaterade att polisens agerande inte var så hänsynslöst att det på ett påtagligt sätt avvek från vad som är socialt godtaget. Polisen frikändes därför från åtalet för ofredande.

Solna tingsrätt B 11255-21, 2022-12-30

6 Åtgärder som vidtagits eller bör vidtas för att utveckla verksamheten

En viktig del i Särskilda åklagarkammarens arbete är att löpande försöka utveckla verksamheten. Under verksamhetsåret 2022 har bl.a. följande åtgärder vidtagits för att förbättra verksamheten vid kammaren.

Arbetsordning, Kris- och säkerhetsplan

Särskilda åklagarkammarens arbetsordning har kompletterats och reviderats under år 2022. Arbetsordningen, kris- och säkerhetsplanen är dokument som löpande ses över. Kris- och säkerhetsplanen har genomgått med personalen vid ett gemensamt personalmöte.

Rådgivande åklagare och gemensamma genomgångar av svårbedömda ärenden

I vissa svårbedömda och komplicerade ärenden har förundersökningsledaren haft möten med sina kollegor för att diskutera ärendet i syfte att få stöd i sitt beslutsfattande. Dessa möten har varit mycket uppskattade. Det bör dock framhållas att det alltid är den handläggande åklagaren som har det fulla ansvaret för åklagaruppgiften. Ärenden har också vid flera tillfällen formellt diskuterats i en vidare krets av åklagare vid kammarens arbetsplatsträffar och rättsliga möten.

En viktig del i arbetet med att höja kvalitén och likformigheten på kammaren är att åklagarna alltid delger varandra strafförelägganden, åtal och domar samt vissa beslut.

Internt projekt

Under 2022 har vid kammaren skett en uppföljning och analys av tjänstefelssdomar med fokus på vad som krävs av åklagaren för fällande dom när det gäller bevisning och utredningskrav. En iakttagelse är bl.a. att domstolarna vid åtal för flera brister i en tjänsteuppgift tenderar att bedöma hela situationen eller händelseförloppet med de ingående bristerna som brott även om någon brist sedd för sig skulle vara ringa. En försiktig slutsats är därför att åklagaren vid åtal i sådana mål bör överväga att inte bara åtala för den eller de brister som har högst straffvärde utan i stället tillämpa ett holistiskt angreppssätt. En annan iakttagelse är att utredningskravet får sägas vara högt. En omständighet som exempelvis lämnas outredd därför att åklagaren bedömer att den inte skulle tillföra utredningen eller bevisningen något, kan typiskt sett få större konsekvenser i tjänstefelsärenden. En försiktig slutsats är även här att åklagarna i sina utredningar och åtal bör sträva efter så fullständigt utredningsunderlag som möjligt.

Dagjour

Särskilda åklagarkammaren har fortsatt med dagjourverksamhet under verksamhetsåret 2022. Den åklagare som har kammarens beredskap har också ansvaret för kammarens

dagjour. I dagåklagaruppgiften ingår att fatta beslut och ge direktiv i ärenden som inte har inlottats på kammaren och där polisen skyndsamt behöver komma i kontakt med åklagare för att få beslut och direktiv. På Åklagarmyndighetens intranät under fliken "Dagjour - Telefonnummer" finns kammarens dagjournummer.

Arbetsplatsträffar och rikskammarmöten

Varje månad, utom under sommarmånaderna, har arbetsplatsträffar genomförts via Skype. Under arbetsplatsträffarna har bl.a. arbetsläget och arbetsmiljön på kammaren gått igenom. Vidare har kammarens personal informerats om kammarens ekonomi. En åklagare har haft till uppgift att informera om ny lagstiftning och en annan åklagare har inför övriga åklagare redovisat de tillsynsbeslut som meddelats av Åklagarmyndighetens tillsynsavdelning och som varit väsentliga för verksamheten på kammaren. Vidare har en åklagare upplyst övrig personal om beslut som fattats av riksdagens ombudsmän och justitiekanslern när innehållet i besluten varit av sådan karaktär att det kan påverka kammarens handläggning av vissa typer av ärenden.

Kammaren har under våren haft ett rikskammarmöte i Båstad där kammarens personal träffas under trevliga former. Under mötet i Båstad diskuterades bl.a. handläggningsfrågor. Vidare informerade personal från Justitiekanslern om Justitiekanslerns verksamhet med inriktning på tryckfrihets- och yttrandefrihetsbrott. Därtill presenterade en analytiker från Avdelningen för särskilda utredningar vilka utredningsuppgifter som kan finnas i telefoner och datorer som tags i beslag. Syftet med riksmötena är bl.a. att säkerställa och förbättra medarbetarnas arbetsmiljö och att handläggningen av ärendena vid kammaren ska vara så effektiv, enhetlig och rättssäker som möjlig. Vidare bidrar mötena till att höja den allmänna kompetensen inom vissa rättsliga områden. En viktig del med mötena är också att skapa en gemenskap bland medarbetarna. Detta är särskilt angeläget då kammarens personal är placerad på olika ställen i landet.

Medarbetar- och lönesamtal samt arbetsmiljöromd

Medarbetarsamtal, lönesamtal och arbetsmiljöromd har genomförts. Chefen på Särskilda åklagarkammaren har under verksamhetsåret vid olika tillfällen besökt kammarens olika arbetsplatser och därvid tillsammans med medarbetarna bl.a. diskuterat arbetsmiljö- och handläggningsfrågor.

Rättsliga möten

Kammaren har under året genomfört rättsliga möten där olika rättsliga frågor diskuterats bl.a. handläggning av dataintrång och tjänstefel. Syftet med mötena är att åstadkomma en samsyn och därigenom en mer likformig tillämpning av kammarens olika ärenden. Mötena bidrar också till ökad kompetens samt till en ökad "vi-känsla".

Effektivitetsvinster genom s.k. prövningslottning, beredning av ATK-ärenden, framställningar av offentliga försvarare och målsägandebiträde m.m.

Under verksamhetsåret 2022 har det inkommit 11 633 ärenden till Särskilda åklagarkammaren. Av dessa utgör cirka 52 % brott med fängelse i straffskalan. Övriga brott är bötesärenden. Merparten av bötesärendena är s.k. ATK-ärenden där polisen i tjänsten överträtt gällande hastighetsbestämmelser.

Med hänsyn till att polisen vid brådskande tjänsteutövning har laglig rätt att överträda gällande hastighetsbestämmelser lagförs ATK-ärendena väldigt sällan.

Förundersökning avseende brott med fängelse i straffskalan har under 2022 inletts i 38 % av alla anmälningar mot polisanställda. En förhållandevis stor mängd av dessa ärenden skrivs således av utan att förundersökning inleds. Anledningen till detta är att många av de gärningar som anmäls inte är brottsliga. En polisanställd kan göra fel, uppträda olämpligt eller utföra ett arbete på ett mindre bra sätt utan att hans/hennes handlande är brottsligt.

I ett antal av de ärenden som inkommer till Särskilda åklagarkammaren är det från början uppenbart att det inte finns anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal har förövats. Med anledning härav har Särskilda åklagarkammaren sedan några år tillbaka inrättat en särskild berednings- och bedömningsfunktion för anmälningar mot polisen (den s.k. prövningslottningen). De ärenden som prövningslottas hanteras av en mycket erfaren åklagare som sedan avgör om ärendet ska lottas ut på kammarens övriga åklagare eller om ärendet genast ska skrivas av utan fortsatt granskning. Detta arbetssätt medför att åklagar- och polisresurserna på ett effektivt sätt kan koncentreras till de ärenden där det finns anledning att anta att brott har förövats.

Dessutom har arbetssättet inneburit att ärenden som är av arbetsrättslig karaktär mycket snabbt kunnat överlämnas till polisen så att Polismyndigheten har möjlighet att snabbt ta ställning till om det finns anledning att göra en arbetsrättslig utredning eller vidta andra åtgärder.

Kammaren har också en beredningsorganisation för ärenden där polisen i tjänsten överträtt gällande hastighetsbestämmelser de s.k. ATK-ärendena. Dessa ärenden bereds av kammarens handläggare innan ärenden lottas ut på åklagare. Handläggningen av dessa ärenden har härigenom effektiviserats och bidragit till att åklagarna fått mer tid att utreda de mer komplicerade ärendena. Kammarens handläggare upprättar även förslag på framställningar om offentliga försvarare, målsägandebiträde och beslut i överprövningsärenden. Förslagen granskas av åklagare som sedan expedierar framställningen om offentlig försvarare och målsägandebiträde till domstol. Administratören expedierar överprövningsärendet till Utvecklingscentrum. Genom att involvera och nyttja kompetensen hos kammarens på sätt som nu angetts har arbetet på kammaren effektiviserats.

Överenskommelse och möten med SU

En särskild överenskommelse avseende den gemensamma handläggningen av brottmålsärenden har tidigare träffats med SU. I denna överenskommelse anges bl.a. handläggningstider för utredarna och åklagarna, när och hur den gemensamma uppföljningen och bevakningen av ärenden ska ske, vilka administrativa regler som ska gälla samt att åklagarna och utredarna kan bilda särskilda team om så krävs. Syftet med denna överenskommelse är att den ska bidra till en enhetlig och effektiv handläggning av brottmålsärendena. Överenskommelsen revideras årligen.

Särskilda åklagarkammaren och de olika lokala SU enheterna har under 2022 haft regelbundna möten. Under dessa möten har man bl.a. följt upp verkamheterna samt

handläggningen av vissa ärenden. Syftet med mötena är bl.a. att fånga upp vissa frågeställningar och verka för att handläggningen vid respektive enhet blir likformig och håller hög rättslig kvalitet.

Kammarchefen och vice kammarchefen för Särskilda åklagarkammaren har möten med ledningen för SU varje månad, utom sommarmånaderna. Under dessa möten diskuteras olika verksamhetsfrågor. En återkommande punkt är att följa upp handläggningen av ärenden som är sex månader eller äldre.

Särskilda åklagarkammaren och SU har under flera år genomfört en gemensam konferens med samtlig personal. Den här formen av konferens är betydelsefull då den bidrar till ökad samverkan mellan Särskilda åklagarkammaren och SU samt ökad kompetens vid handläggningen av ärenden. Under senhösten genomfördes en sådan konferens i Malmö. Under denna konferens informerades bl.a. Säkerhetspolisen om säkerhetsläget i Sverige. Vidare informerades åklagare från Norge om deras verksamhet när det gäller handläggning av ärenden mot poliser, åklagare och domare vilket var väldigt uppskattat. Personalen besökte även Polishögskolan i Malmö.

Arbetsgrupper

Kammarens åklagare har under året deltagit i olika projekt som bedrivs tillsammans med SU. Ett projekt har bl.a. rört handläggning av dataintrång. Två av kammarens åklagare har fått i uppdrag att handlägga samtliga inkomna anmälningar om dataintrång. Syftet härmed att försöka åstadkomma en mer likformig handläggning av dessa ärenden.

Åklagarna ska även ge förslag på hur Åklagarmyndighetens föreskrifter kan förtydligas när det gäller frågan om tillåten eller otillåten användningen av Åklagarmyndighetens it-system.

Informationsmöten med andra aktörer

Chefen för Särskilda åklagarkammaren har under 2022 informerat åklagare som genomgår grundutbildningen och Åklagarmyndighetens insynsråd om Särskilda åklagarkammarens verksamhet. Vidare har en chefsåklagare genomfört utbildning för andra åklagare rörande handläggning av tjänstefelsbrott. En chefsåklagare har också besökt polishögskolan i Södertörn och redogjort för rättsläget inom olika områden som rör polisens arbetsuppgifter.

Åklagarmyndighetens ledning och tillsynsavdelning

En del av Åklagarmyndighetens ledning har under året besökt personalen vid Särskilda åklagarkammaren. Under mötet informerades personalen om vad som var på gång inom myndigheten. Vidare diskuterades ett antal rättsliga frågor. Chefen för Särskilda åklagarkammaren har också under verksamhetsåret haft ett antal avstämningsmöten med vice riksåklagaren.

Särskilda åklagarkammaren har under verksamhetsåret även haft löpande kontakter med Åklagarmyndighetens tillsynsavdelning. Vid dessa samtal har man diskuterat handlägningsfrågor och vissa rättsliga frågeställningar.

Justitiekanslern

Några av kammarens åklagare handlägger även ärenden åt justitiekanslern. Under året har Åklagarmyndigheten tillsammans med personal från Justitiekanslern genomfört en utbildning angående handläggning av tryck- och yttrandefrihetsmål. Åklagare vid Särskilda åklagarkammaren har genomfört utbildningen.

Riksdagens ombudsmän

Under verksamhetsåret har åklagare även handlagt något ärende åt riksdagens ombudsmän som rört andra personkategorier än de som Särskilda åklagarkammaren normalt handlägger, vilket breddar åklagarnas kompetens.

Resultatgenomgångar och uppföljningar

Åklagarmyndighetens ekonomiavdelning skickar månadsvis ut en statistikrapport rörande Särskilda åklagarkammarens verksamhetsresultat. Rapporten innehåller bl.a. uppgifter om antalet inkomna ärenden, brott och brottsmisstankar, andelen inledda förundersökningar och lagföringsandel.

Vid kammarens arbetsplatsträffar diskuteras kammarens verksamhetsresultat och hur kammarens verksamhet kan utvecklas. Statistikrapporterna utgör ett stort stöd vid dessa diskussioner. Löpande uppföljningar sker också av åklagarnas rotlar och utredarnas ärenden.

Lagstiftningsfrågor

Särskilda åklagarkammaren har till riksåklagaren påtalat vikten av att strafflatituden för brott mot tystnadsplikt bör överstämja med brottet dataintrång alternativt att det införs ett grovt brott mot tystnadsplikt. Skälet härför är att det är särskilt allvarligt när någon röjer uppgifter från polisens it-system till kriminella personer. Vidare har det framförts önskemål om att det införs en bestämmelse av vilken framgår att sekretess alljämt bör råda när åklagare utfärdar strafföreläggande för brott mot tystnadsplikt eller dataintrång i likhet med den sekretess som gäller i domstol med stöd av bestämmelsen i 35 kap. 12 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En sådan lagstiftning har nu införts.

Handläggningsstöd

Under 2022 har fler uppmärksammande ärenden handlagts på kammaren bl.a. när polis avlossat verkanseld mot person med dödlig utgång. Kammaren har en gemensam utredningsrutin rörande dessa ärenden. Denna rutin ses löpande över i samverkan med SU. Kammaren har även en utredningsrutin när det gäller dödsfall eller allvarliga skador som inträffat i en arrest. Under verksamhetsåret har kammaren även påbörjat ett arbete med att ta fram handläggningsrutiner för fler ärendetyper. Handläggningsrutinerna bidrar till en mer likformig handläggning och utgör ett stort stöd för åklagarna.

Säkerhet

Kammaren har vid olika tillfällen under året haft kontakt med myndighetens säkerhetsavdelning. Säkerhetsavdelningen har varit behjälplig med att göra kontroller av personer som till kammaren ingett hotfulla skrivelser som varit riktade mot kammarens

personal. Personalens säkerhet har också förbättrats genom att kammarens besöks- och postadress nu mera är Porslinsgatan 4 i Malmö.

Lokaler

Arbetet med översyn av Särskilda åklagarkammarens lokaler i Malmö och Göteborg pågår alltjämt. Syftet med översynen är att tillskapa mer ändamålsenliga lokaler. Arbetsmiljön i lokalen i Stockholm har förbättrats genom uppsättande av ljudabsorbenter och tavlor på väggarna, vilka bidragit till att ljudnivån i lokalerna har sänkts.

7 Riskanalys

Av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll framgår att en riskanalys ska genomföras av verksamheten. En uppdatering av förordningen har trätt i kraft den 1 januari 2019. I den nya förordningen har dokumentationskraven lättats upp. Riskanalysen och åtgärderna ska dokumenteras i den utsträckning som det bedöms nödvändigt. En annan ändring är att riskanalysen ska begränsas till att identifiera de omständigheter som utgör en väsentlig risk för verksamheten. Med nämnda förordning som utgångspunkt har följande omständigheter identifierats som en väsentlig risk för verksamheten på Särskilda åklagarkammaren.

Resurser

En omständighet som allvarligt skulle kunna påverka Särskilda åklagarkammarens handläggning av ärenden är om Polismyndighetens utredningsresurs hos SU drastiskt skulle minska eller att Särskilda åklagarkammaren får ansvaret för att utreda ytterligare personkategorier såsom exempelvis ordningsvakter. Handläggningstiderna skulle då väsentligen fördröjas och kammaren skulle med nuvarande bemanning få väldigt svårt att klara sitt uppdrag, eftersom ärendena som handläggs på kammaren ska hanteras med extra skyndsamhet.

Avbrott – teknik

Ett stort problem för åklagarna och handläggarna är när det sker avbrott i den elektroniska kommunikationen, vilket har visat sig när Åklagarmyndighetens it-system Cåbra legat nere under ett antal dagar. Personalen på kammaren fick då svårt att utföra sina arbetsuppgifter, vilket är särskilt bekymmersamt i ärenden med frihetsberövade och då det finns författningskrav på att handläggningen av ärendena på kammaren ska ske skyndsamt. Med anledning av det inträffade finns nu rutiner för hur ärenden ska kunna handläggas när det föreligger längre avbrott i den elektroniska kommunikationen. Till grund för dessa rutiner ligger Åklagarmyndighetens avbrottsplan.

Påstridiga personer

Det händer flera gånger i veckan och periodvis dagligen att personalen vid Särskilda åklagarkammaren får samtal och mejl från personer som är oersonliga och har en bestämd uppfattning om hur ett ärende ska handläggas eller borde ha handlagts. Det är inte alltid som dessa personer låter sig nöja med ett professionellt bemötande. Särskilda åklagarkammarens personal har fått utbildning i hur dessa personer ska bemötas. Därtill vidtas fortlöpande åtgärder för att ge åklagare och handläggare stöd i hanteringen av påstridiga personer. En sådan åtgärd är bl.a. att kammarledningen tar ett större ansvar i kontakterna med dessa personer. Vidare kan kammaren få stöd från Åklagarmyndighetens kommunikationsavdelning. Kontakten med påstridiga personer tar dock mycket energi från personalen och påverkar kammarens samlade resurser vid handläggningen av ärenden.

Sjukfrånvaro

Personalen på kammaren har under verksamhetsåret varit friska med något undantag. En bidragande orsak till detta torde vara att personalen kunnat utföra sitt arbete från bostaden på ett effektivt sätt och med hög kvalité. Smitt spridningen har därmed minskat och kammaren har kunnat lösa sin uppgift.

Nedan angivna risk föreligger på kammaren men är inte väsentlig men ändå värd att uppmärksamma

Avbrott - samfärdsel

Ett problem som då och då uppkommer är när åklagaren ska ta sig till någon ort för att genomföra förundersökningsåtgärder eller medverka vid huvudförhandling och det sker avbrott i den allmänna samfärdseln. Detta problem har medfört ökad tidspilan för åklagarna då de ett antal gånger känt sig tvungna att åka tidigare än vad annars varit nödvändigt för att komma i tid till huvudförhandling inför domstol. Under verksamhetsåret har ett antal domstolsförhandlingar genomförts via Skype vilket medfört att åklagarna inte behövt resa i lika stor utsträckning som tidigare, vilket varit positivt ur både verksamhets- och hälsosynpunkt.